

Ta vara på din skaparlust

Jag vet inte exakt när kampen började. Den måste ha utspelat sig i tysthet i samma snabba takt som jag kom in allt mer i mitt nya högrepresterande jobb.

- Det behövs mer underlag innan vi fattar beslut.
- Jag går igenom slutsatserna på mötet.
- Vi måste räkna på det här.
- Skriver du ett pm?

Ord, tal och skrift. Intellect, systematik och logik. Det här var en arbetsplats där min rationella vänstra hjärnhalva i rask fart tog ledningen. Min fantasifulla högerhalva knuffades undan, plattades till, och gav sedan upp. Jobbet kändes inte som en plats för känslor och intuition, konstnärlighet och fantasi. Jag såg inte obalansen som uppstod, åtminstone inte direkt.

Visst var det högt i tak för idéer och kreativa lösningar – fast inom särskilda ramar. Det var också en ganska hierarkisk arbetsplats med speciell maktstruktur. Kollegorna och jag arbetade mycket och lojalt. Kanske hann andra med att vårda hjärnbalansen och förena kritiskt tänkande med kreativitet. För egen del kände jag det som om mina längsta och bjärtaste fjädrar föll av eller plockades bort en efter en. Snart skulle jag inte kunna flyga mer.

Ett skyltfönster blev räddningen.

Det var en lunchrast någon gång senhöst. Extra grått, förstås. Jag fällde upp jackkragen som skydd mot den råa vinden och borrhade ner händerna i fickorna när jag med stora steg och lätt framåtlutad gick mot lunchstället för dagen. Plötsligt stannade jag till, rätade på mig och såg efter vart blicken hade tagit vägen. Den vilade på ett skyltat fönster till höger om mig. Fönstret var ganska litet men fullt med böcker. Det ena färgstarka bokomslaget efter det andra manade mig att börja måla, väva, smida, sy, dreja, färga, fotografera, dekorera, brodera, snickra, teckna – kort sagt: SKAPA.

När studieförbundskatalogerna damp ner i brevlådan strax efter jul anmälde jag mig genast. För säkerhets skull till två kurser: akrylmålning och foto.

Redan första gången på målarkursen vaknade min utslagna högerhjärnhalva upp. Tack Betty Edwards för det. Hon är konstprofessorn som skrivit boken *Teckna med högra hjärnhalvan*. Alla kan lära sig teckna, menar hon. Ett exempel på hur det kan gå till är att låta människor måla av en bild upp och ner, vilket vi hade fått göra. Linjerna på den konstiga bilden visade sig bli ett mansansikte när man vände på den. Våra teckningsresultat blev häpnadsväckande bra. Anledningen var att vi "inte såg" vad vi ritade. Vänster hjärnhalva, som registrerar detaljer och orsakssammanhang och granskar kritiskt säger då: "Inte mitt bord" och lämpar över uppgiften till högra hjärnhalvan som sysslar med färg och form. Samma sak händer så småningom de flesta människor som lär sig teckna och måla. De kommer till en punkt när de plötsligt ser på ett nytt sätt och den konstnärliga förmågan dramatiskt förbättras. Med Betty Edwards metod kan man upptäcka såväl sin skapande förmåga som nya vägar till kreativt tänkande. Höger hjärnhalva aktiveras också av andra metoder, som när man antecknar med hjälp av tankekartor, så kallade mindmaps, eller samlar idéer genom brainstorming.

En lustig effekt när höger hjärnhalva tillåts ta över är att tiden tycks försvinna. Högerhalvan har nämligen dålig tidsuppfattning – det är vänster hjärnhalva som står för den biten. I mitt fall blev de där två och en halv timmarna på tisdagskvällarna en tidsoas där jag kom bort från mig själv, jobbet, eventuella bekymmer och stress. Jag gick helt upp i skapandet och hörde nästan högra hjärnhalvan ropa hurra för att den

fick vara med igen. Ibland lade sig vänstran i, tyckte inte att det jag målade dög och sa att jag inte skulle hinna bli klar. För det mesta log jag då och sa: "So what?".

I vårt samhälle och i många av dagens yrken används ofta den logiska, språkliga och intellektuella vänstra hjärnhalvan mycket mer än den konstnärliga och kreativa högerhjärnhalvan. Höger hjärnhalva låter dig även njuta och inspireras av naturen, konsten och musiken, känna känslor och drömma dig bort. Man kan domineras av den ena eller andra halvan men balansen behövs för att vi ska kunna utveckla vår person och förmåga att kunna reagera "helhjärtat" i olika situationer.

I den amerikanske pedagogikprofessorn Howard Gardners teori om de sju intelligenserna kopplas faktiskt bara två av intelligenserna till vänster hjärnhalva medan övriga fem hör till den högra. Man brukar säga att genier oftast får sina idéer från den högra hjärnhalvan men att de sedan bOLLAS över till den vänstra som gör analysen. Många företag har också upptäckt att beslutsfattarna behöver använda olika tankestilar, metoder och kreativa processer för att lyckas bättre än sina konkurrenter.

Det dystra är att många vuxna lämnar kvar det mesta av sin kreativitet i barndomen. Skaparkraften dämpas i takt med att vi lär oss följa regler och hur man "ska" tänka. Förutom inställningen att man inte är kreativ, inte har tid eller inte vet hur man ska göra, hålls tankarna alltså instängda av synsättet att vi måste hitta rätta svaret, vara praktiska och inte vara ologiska, larva oss eller göra misstag.

Strunta i dessa regler!

Ta också vara på din skaparlust och gör oftare saker du aldrig har gjort tidigare. Med bättre balans mellan hjärnhalvorna blir faktiskt livet rikare – även arbetslivet!

Text: Jeanette Neij

Artikeln får inte publiceras eller kopieras, vare sig helt eller delvis, utan författarens tillstånd.